

ДОКТРИНАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЗЕМЕЛЬНОГО ТА АГРАРНОГО ПРАВА

Викладач: доктор юридичних наук, професор Бондар Олександр Григорович

Кафедра: цивільного права, V корпус, ауд. 108

E-mail: bondar.znu@gmail.com

Телефон: (061) 228-76-33

Інші засоби зв'язку: СЕЗН Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітньо-наукова програма, рівень вищої освіти:		Право Третій (освітньо-науковий)					
Статус дисципліни:		Вибіркова (ВД 2)					
Кредити ECTS	6	Навч. рік:	2020-21	Рік навчання	2	Семестр	3
Кількість годин	180	Кількість змістових модулів	4	Лекцій СР	48 год. 132 год.	Тижнів	12
Вид контролю:		залік					
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10580				
Консультації: особисті – вівторок, четвер, з 14:00 до 16:00, I корпус, каб., 31; дистанційні – Zoom, Viber, за попередньою домовленістю Запис на дистанційні консультації: bondar.znu@gmail.com або приватні повідомлення на СЕЗН Moodle							

ОПИС КУРСУ

Курс має на меті сформувати у здобувачів цілісне уявлення про генезу та сучасний стан вітчизняної та зарубіжної доктрини земельного та аграрного права, основні фундаментальні та прикладні дослідження, які формують зміст відповідної галузевих правових наук, актуальні проблеми розвитку окремих інститутів земельного та аграрного права і загальні тенденції подальшої розбудови організаційно-правового механізму регулювання земельних та аграрних правовідносин.

Аналіз змісту навчального контенту з цього курсу сприятиме розвитку інтелектуальної самостійності здобувачів, набуття навичок soft skills та здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Інтерактивний формат курсу, що спонукатиме до дебатів, полеміки, аргументованого відстоювання власної точки зору, орієнтований на розвиток критично важливих для фахівця у галузі правничих наук навичок ефективної усної й письмової комунікації. Сприятиме здатності до безперервного саморозвитку та самовдосконалення, генерування нових ідей та досягнення наукових цілей.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу здобувач зможеться:

- застосовувати різноманітні сучасні методи наукових досліджень у своїй науковій роботі і професійній діяльності;

- застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- збирати, аналізувати, систематизувати земельне та аграрне законодавство, виявляти прогалини, суперечності та інші його недоліки, формувати власні пропозиції, спрямовані на їх подолання;
- кваліфіковано відображати результати наукових правових досліджень у наукових публікаціях;
- аналізувати, контекстуалізувати та інтерпретувати правові доктрини та нормативно-правові джерела інформації;
- здійснювати нормопроектну діяльність, вдосконалювати доктринальні інтерпретації та розробки концепцій розвитку земельного та аграрного законодавства;
- досліджувати та оцінювати правові джерела інформації (нормативно-правові акти, ненормативні правові акти, судову, адміністративну практику, рішення ЄСПЛ, soft law та ін.) в т.ч. за допомогою сучасних інформаційних технологій.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, методичні рекомендації до виконання індивідуальних дослідницьких завдань та групових творчих проєктів, розміщені на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10580>

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання
Змістовий модуль 1		
Тиждень 1 Лекція 1 (4 год.)	Становлення та розвиток доктрини земельного права України в XX-XXI ст.	Тест за результатами змістового модуля 1 (10 балів). Есе за проблематикою змістового модуля 1 (5 балів).
Тиждень 2 Лекція 2 (4 год.)	Земельно-правова наука: методологія, теорія, перспективи розвитку	
Тиждень 3 Лекція 3 (4 год.)	Доктрина права власності та інших речових і зобов'язальних прав на землю	
Змістовий модуль 2		
Тиждень 4 Лекція 4 (6 год.)	Актуальні проблеми правового режиму земель окремих категорій та підкатегорій	Тест за результатами змістового модуля 2 (10 балів). Есе за проблематикою змістового модуля 2 (5 балів).
Тиждень 5 Лекція 5 (6 год.)	Правові проблеми охорони та відновлення земель	
Змістовий модуль 3		
Тиждень 6 Лекція 6 (4 год.)	Становлення та розвиток доктрини аграрного права України в XX-XXI ст.	Тест за результатами змістового модуля 3 (10 балів). Есе за проблематикою змістового модуля 3 (5 балів).
Тиждень 7 Лекція 7 (4 год.)	Аграрно-правова наука: методологія, теорія, перспективи розвитку	

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Тиждень 8 Лекція 8 (4 год.)	Теоретичні проблеми розвитку та кодифікації аграрного законодавства України	
Змістовий модуль 4		
Тиждень 9 Лекція 9 (6 год.)	Аграрне право України у контексті євроінтеграції: теоретичні та прикладні проблеми	Тест за результатами змістового модуля 4 (10 балів). Есе за проблематикою змістового модуля 4 (5 балів).
Тиждень 10 Лекція 10 (6 год.)	Правове та інституційне забезпечення публічного управління і контрольно-наглядової діяльності в АПК України	
Тиждень 11	<i>Захист індивідуального дослідницького завдання</i>	20 балів
Тиждень 12	<i>Залік</i>	20 балів

Підсумкові контрольні заходи:

Усна відповідь на заліку (тах 20 балів) передбачає розгорнуте висвітлення двох питань: теоретичного (тах 10 балів) й практичного (тах 10 балів). Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10580>

Захист індивідуального дослідницького завдання (тах 20 балів) здійснюється на заліковому тижні. Публічний захист є обов'язковою вимогою для зарахування результатів за даними видами робіт. Тема ІДЗ обирається впродовж перших двох тижнів семестру з переліку запропонованих тем.

Результати ІДЗ можуть стати основою для доповідей на науково-практичних конференціях. Методичні рекомендації до виконання ІДЗ та критерії оцінювання див. на сторінці курсу у Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10580>

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література:

1. Аграрне право: підруч. / В.М. Корнієнко, Г.С. Корнієнко, І.М. Кульчій, Т.В. Курман та ін.; за ред. А. М. Статівки. – Вид. 2-е, змін. Х.: Право, 2019. 416 с.

2. Актуальні проблеми правового регулювання аграрних, земельних, екологічних та природоресурсних відносин в Україні : колективна монографія / відп. ред. : Т. Є. Харитонова, І. І. Каракаш. Одеса : ВД «Гельветика», 2018. 722 с.
3. Бондар О. Г. Правове та інституційне забезпечення публічного управління у сфері органічного сільського господарства в Україні. Органічне сільськогосподарське виробництво в Україні: правові засади ведення : колективна монографія / за ред. М. В. Шульги. Харків : Юрайт, 2020. С. 75–89.
4. Бондар О. Г. Поняття контрольно-наглядової діяльності як основа дослідження контрольно-наглядової діяльності у сільському господарстві. Часопис Київського університету права. 2014. № 1. С. 251–255.
5. Бондар О. Місце контрольно-наглядової діяльності у сільському господарстві в предметі аграрного права. Підприємництво, господарство і право. 2014. № 8. С. 41–44.
6. Бондар О. Інститут контрольно-наглядової діяльності у сільському господарстві: теоретико-правовий аналіз. Право України. 2014. № 8. С. 234–241.
7. Бондар О. Публічне управління у сфері використання та охорони земель в Україні: актуальні проблеми правового та інституційного забезпечення. Право України. 2020. № 5. С. 43–62.
8. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 16. Земельне та аграрне право / редкол.: М.В. Шульга (гол.), В.В. Носік, П.Ф. Кулинич (заст. гол.) та ін. Х.: Право, 2019. 696 с.
9. Земельне право: підручник / М. В. Шульга, Н. О. Багай, В. І. Гордєєв та ін.; за ред. М. В. Шульги. Харків : Право, 2014. 520 с.
10. Земельне право України : учебник / В. І. Семчик, П. Ф. Кулинич, М. В. Шульга. К. : Вид. Дім "Ін Юре", 2008. 600 с.
11. Каракаш, І. І. Земельне право України : навч. посібник; за ред. І. І. Каракаша і Т. Є. Харитонової; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". [Вид. 2-ге, перероб. і допов.]. Одеса : Юридична література, 2017. 585 с.
12. Правова доктрина України : у 5 т. Т. 4 : Доктринальні проблеми екологічного, аграрного та господарського права / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. Харків : Право, 2013. 848 с.
13. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. Т. 4 : Методологічні засади розвитку екологічного, земельного, аграрного та господарського права / за ред. Ю. С. Шемшученка. Харків : Право, 2008. 480 с.
14. Правове регулювання екологічних, аграрних та земельних відносин в Україні: сучасний стан і напрями вдосконалення : монографія / за ред. А. П. Гетьмана та В. Ю. Уркевича. Х. : Право, 2012. 448 с.

Додаткова література:

1. Актуальні проблеми правового регулювання аграрних, земельних, екологічних та природоресурсних відносин в Україні: кол. моногр. / відп. ред. Т. Є. Харитонова, І. І. Каракаш. Одеса: Вид. дім «Гельветика», 2018. 722 с.
2. Багай Н.О. Теоретичні проблеми розвитку аграрного законодавства України : монографія. Івано-Франківськ : Супрун В.П., 2020. 305 с.
3. Гавриш Н.С. Правова охорона ґрунтів в Україні: монографія. Одеса, 2008. 228 с.
4. Державна аграрна політика України: проблеми правового забезпечення: моногр. / за ред. В. Ю. Уркевича та М. В. Шульги. К. : Видавець 24 О. М. Ешке, 2014. 260 с.
5. Духневич А. В. Правові проблеми реалізації Угоди про сільське господарство СОТ в Україні : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 400 с.
6. Каракаш І. І. Право власності на природні об'єкти та їх ресурси: монографія. Одеса: Юрид. літ., 2017. 436 с.
7. Коваленко Т. О. Правове регулювання господарської діяльності в агропромисловому комплексі України : навч. посібник. К. : Юрінком Інтер, 2015. 296 с.
8. Кулинич П.Ф. Правові проблеми охорони і використання земель сільськогосподарського призначення в Україні: Монографія. К.: Логос, 2011. 688 с.

9. Курман Т.В. Сталий розвиток сільськогосподарського виробництва: проблеми правового забезпечення: моногр. Харків: Юрайт, 2018. 376 с.
10. Мірошніченко, А. М. Колізії в правовому регулюванні земельних відносин в Україні: монографія. К. : Алерта: КНТ: ЦУЛ, 2009. 268 с.
11. Мунтян В.Л. Правова охорона природи УРСР. К.: Вища школа, 1982.
12. Науково-практичний коментар Закону України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою» / за ред. А. М. Статівки. Х.: Юрайт, 2013. 432 с.
13. Носік В. В. Право власності на землю Українського народу: монографія. К.:Юрінком Інтер, 2006. 544 с.
14. Органічне сільськогосподарське виробництво в Україні: правові засади ведення: моногр. / за заг. ред. М.В. Шульги. Х.: Юрайт, 2020. 308 с.
15. Полюхович Л. І. Правове забезпечення виробництва сільськогосподарської продукції, її переробки та реалізації в Україні у контексті вимог СОТ: Монографія / Л. І. Полюхович. К: Видавець О.М.Ешке, 2014. 208 с.
16. Правове регулювання виробництва сільськогосподарської продукції: навч. посіб. / за ред. д.ю.н., проф. А. М. Статівки. Х.: Юрайт, 2015. 288 с.
17. Проблеми правового забезпечення сталого розвитку сільських територій в Україні: монографія / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. Х. : Право, 2016. 360 с.
18. Сидор В. Д. Земельне законодавство України: сучасний стан та перспективи розвитку : монографія. Київ: Юрид. думка, 2011. 312 с.
19. Харитонов Т. Є. Здійснення прав на чужі земельні ділянки в Україні: проблеми теорії та практики : монографія. Одеса: Юридична література, 2016. 424 с.
20. Шульга М.В. Фермерське господарство: правові засади створення, функціонування та припинення: навч.-практ. посіб. / М.В. Шульга, В.П. Жушман, П.Ф. Кулинич, В.Ю. Уркевич. Х.: Одиссей, 2004. 424 с.
21. Шульга М.В. Актуальные правовые проблемы земельных отношений в современных условиях. Харьков: Фирма «Консум», 1998. 224 с.

Інформаційні ресурси:

1. <http://portal.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України.
2. <https://www.president.gov.ua> – Офіційне інтернет-представництво Президента України.
3. <http://www.kmu.gov.ua> – Офіційний портал Кабінету Міністрів України.
4. <http://land.gov.ua> – Офіційний сайт Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру.
5. <http://www.dzk.gov.ua> – Сайт Центру державного земельного кадастру.
6. <http://www.zemres.com> – Сайт землевпорядників України.
7. <http://www.pravoua.com.ua> – Офіційний сайт журналу «Право України».
8. <http://www.yurpractika.com> – Сайт газети «Юридическая практика».
9. <http://lib.rada.gov.ua> – Сайт бібліотеки Верховної Ради України.
10. <http://www.nbuv.gov.ua> – Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.
11. <http://amm.org.ua> – Сайт доктора юридичних наук Мірошніченка Анатолія Миколайовича.
12. <http://farmer.co.ua/> – Асоціація фермерів та приватних землевласників України. URL

РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування занять. Здобувачі, які за певних обставин не можуть відвідувати заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із

викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущенні завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску.

Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття.

В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857>

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу). Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації здобувачів із викладачами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити здобувачів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу bondar.znu@gmail.com.

У листі обов'язково вкажіть Ваше прізвище та ім'я.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2020-2021

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Здобувачі і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих здобувачами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання здобувачу права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування здобувачів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycyfws9y>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з особливими потребами та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з особливими потребами та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): [HTTPS://MOODLE.ZNU.EDU.UA](https://moodle.znu.edu.ua)

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для слухачів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для слухачів Інженерного інституту ЗНУ - alexvas54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>.